

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

10

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne zvez“. Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadst. na desno.

Upravištvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

V Gorici, dne 23. 11. 1911.

Tako smo torej srečno zopet pri vprašanju, ki se od časa do časa vrača v našem dnevnem časopisu: Ali je boljši odločen korak na levo, ali je boljša kooperacija s klerikalizmom, takozvana »sloga«?

Vprašanje bi moralo biti jasno vsakomur. Pa vendar še ni jasno.

Zgodovina slovenske politike od l. 1848. naprej nam kaže precej enolično lice. Za narodovim prebujenjem je nastal razkol v stare in mlade, v konservativno desnico in napredno levico. Levica je združevala v sebi vse one, ki so hoteli delovati nesebično za politično zavednost in za gospodarsko osamosvojevanje naroda. Vkljub temu je zagazila v velike zmote. Ni pomislila, da masa našega naroda še ni zrela za moderne ideje, da je torej treba idejo napredka, svobode, enakosti in pravic svete z organizacijskim delom usaditi med narod; ves boj naprednjakov se je torej izcepil v takozv. »kulturni boj«, ni našel zaslombe v masi in je moral kot tak propasti. Ob koncu je ta »kulturni boj« postal precej nekulturn. (Glej dr. I. Prijatelja spis »Kersnik in njegova doba«, dr. J. Vošnjaka »Spomine« in dr. D. Lončarja spis »Bleiweis in njegova doba«).

Posledica je bila organizacija klerikalcev. Ko so ti v svoji lastni sredi premagali krizo, razkol med mladimi in stariji, so pod spretnim Krekovim teoretskim in organizatornim, Šusteršičevim političnim vodstvom in s pomočjo velikega agitatornega aparata zavojevali Kranjsko, od tam pa si asimilirali goriško Gregorčičevo »katoliško-narodno stranko« ter jo po kranjsko-kršč. socialno prebarvali; iz Kranjske so zavojevali še Štajarsko in imajo danes večino. Načela, ki so jih tekom časa povdarjali, s katerimi so agitirali in vsled demagogije z njimi tudi zmagali, so: Demokracija, socialna reforma, vseslovenstvo. Vse seveda v imenu in zaradi cerkve. Smer njihovih del: Brezmejno demagogija, uničenje nasprotnika, politična in kulturna reakcija, bog Pobasaj javne službe; stremenje za visokimi mesti in ministrskimi iraki. Bili so

Katoni kot opozicionalci; Caligule kot vladajoči. Nekaj kranjskih deželni zakonov je še precej dobrih, demokratičnih. Le vse je prebarvano demagoški. Nasproti njim se je napredna stranka zlasti na Kranjskem in Štajarskem morala omejiti na mestno prebivalstvo, ki je pri nas malo-meščansko in ima vse hibe malo-meščanstva: Relativno neprevisoko izobrazbo (zlasti malo znanstvene in socialne izobrazbe!) ter velemeštne alure. Politična smer tega kot tipus takimenovalnega kranjskega liberalizma je bila manstersko liberalna, konservativno nacionalistična. Kot taka zastarela, reakcionarna.

Imeli smo tako dvojno reakcijo: V malomeščanskem duhu vzgojeni liberalizem, moderno-demagoški, zavestno reakcionarni klerikalizem. Ta poslednji je vedel, zakaj se zavzema za splošno volilno pravico. Upal je na mandate, na moč, na priliko zlorabljati svojo moč. Zato so se klerikalci gurali za splošno volilno pravico. Kranjski liberalizem je bil sprva tej nasproten, — tudi zaradi svoje moči, — pozneje je jel govoriti za propore.

Take razmere so postale čez čas neznošne. Mladina je nastopila, deloma pod vplivom češkega realizma. Nastala je dijaška struja narodnega radikalizma. Dasi uspehi te struje — političnem življenju niso taki, kakor se je to sprva pričakovalo, je ta struja vendar mnogo koristila. Z njo se pričinja rast nove generacije, novega naraščaja. Vodilne ideje, ki se bore za priznanje in prodirajo vedno bolj v javnost, so: Poštenost v smotru in sredstvu; studij socialnega vprašanja; znanstvena in praktična politika; socialna reforma; pozitivno podrobno delo.

Nasplošno se sme soditi, da je novi čas, nova generacija prinesla svežega gibanja, četudi so se v nepremišljenosti, v nezkušenosti in nesposobnosti, osebnih pretenzijah itd. posameznikov dogodile stvari, ki so napredni misli in njegovemu gibanju sila škodovali. Deloma pa je to tudi krivda malomeščanske psihologije, ki nosi tudi odgovornost za indolenco našega izobraženstva.

Pred leti se je pojavila in naglo vzrasla socialna demokracija. Sprva intransigentna, nedostopna, postaja ta stranka važna. Sprva ravno vsled svoje intransigence, radi svojega prenapetega radikalizma nesimpatična, postaja sedaj simpatičnejša, ker postaja vedno bolj narodna v mednarodnosti in ker kaže očito stremenje iznebiti se ostankov stare dobe. Kriza v njeni vodi to dokazuje. Vendar postaja njeno kritično in organizatorično delovanje upoštevanja vreden kulturni faktor, katerega moramo znati porabiti v sintetičnem delu vseh naprednih elementov za prosep narodove celokupnosti.

V tesni zvezi z novo generacijo so njene revije in njih vpliv na javno mnenje in nivo inteligence. »Omladina« je šla v svoj deseti letnik, »Naši Zapiski« dopolnjujejo osmega, »Veda« prvega.

A še vedno prevladuje klerikalizem, ta organizacija našega nazadovanja, ta temelj našega omahovanja, ta politični dokument sicer naprednih stremenj, a nizke vzgoje širokih plasti našega naroda.

Tak je danes položaj. O slogi naprednih elementov s klerikalnimi ni mogoče govoriti; na splošno rečeno, le na enem mestu je sloga bila dejansko mogoča: kjer so se zgodovinske reakcionarne težnje starega liberalizma krile z zavestno reakcionarnimi težnjami klerikalizma — a vedno le v korist poslednjemu. Glej slučaj Kamnik!

In danes že po vsem danem zgodovinskem razvoju in pravem, dejanskem položaju ni mogoče nikamor drugam, kakor v levo: Centralizacija naprednjakov, kooperacija s socialno demokracijo. Idejna in stvarna programa teh dveh smeri se križata, kakor dva ekscentrična kroga: Središči nista isti, a ne daleč vsaksebi; ploskve krogov se križata za dve tretjini. Realizem in socializem si podajata roke v stremenju za narodov napredek s poštenim delom, vzgojo, organizacijo, v demokraciji. Zastopnikov organizirane reakcije pri tem delu ne moremo rabiti; zato jih izključujemo, kakor se izključujeta ogenj in voda, kakor dan in noč.

Vse to načeloma. Dani pa so slučajji — Trst, Gorica, Maribor, Celje, (v zadnjih dneh Tržič na Gorenjskem!), torej sploh na meji ali v boju za posamezne pokrajine, — kjer se ves idejni in akcijski program priostri v čisti narodno-ljudni program boja proti drugorodnemu nasprotniku. Tudi tam imata realizem in socializem svojo kulturno, napredno, demokratično misijo. Ves boj se mora tudi tu osredotočiti v narodnem gospodarskem in političnem delu, izogibaje se onega impotentnega šovinizma, ki vpije o bojkotu in trešipci, ne da bi dosegel najmanjši uspeh. »Ne od humanitete preko narodnosti do bestialnosti, marveč od bestialnosti preko narodnosti do humanitete«, je rekel že slavni pedagog Pestalozzi. Narodno delo so doslej oskrbovali starejši, neklerikalni, a konservativno misleči možje-postenjaki (n. pr. brata Vošnjak in dr.). S temi in v tak namen nam je kooperacija seveda ljuba in jo iščemo. Kadar pa pride k nam klerikalec, kar se pod tem razume, oni namreč, ki mu je narod Hekuba, katoličanstvo in bog Pobasaj pa vse, — tak nam ne more biti dobrodošel. Jasno: On ni pošten, ker ne dela resno, ampak sebično.

Glosiranje položaja je večkrat težavno. Potruditi se moraš, da prideš stvari do dna, da jo premisliš; pri tem moraš večkrat generalizirati, dasi bi ne hotel delati krivice nasprotnemu prepričanju, ki misli le na specialne, osamljene slučaje. Neglede na specialno »tržaško vprašanje« morem formulirati program napredne misli za bližnjo bodočnost:

Naloga naprednjakov je, boriti se sklenjeno za naše ustavne pravice, za ustvarjanje selfgovernmenta. V to svrhu je treba ustvariti enoten, znanstveno utemeljen program; ustvariti centralizirano in enotno napredno politično organizacijo z vodilnimi načeli demokracije, socialne reforme; ustvariti trdno gospodarsko (zadružno) organizacijo; kooperirati s socialno demokracijo; vzgajati naraščaj v tem duhu, vse z enim najvišjim geslom: Poštenost.

K.

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

To je res! Spoštuj Boga in roditelje. A jaz sem ti hotel reči, da knjige še niso glavna stvar ... Potrebne so, kakor tesarju sekira in stružec ... orodje so, a od orodja se ne naučiš, kako ga je treba rabiti. Recimo: tesarju je dana v roke sekira, s katero naj obteše desko. Roke in sekira so tu premalo, treba je še, da zna biti po lesu in ne po svoji nogi ... tebi je dano v roke učenje in s tem si moraš urediti svoje življenje. In tu se vidi, da knjige same niso dovolj, da jih je treba znati tudi rabiti ... To umevati je težje, nego vse knjige in v knjigah ne stoji ničesar o tem ... Tega, Foma, se je treba učiti od življenja samega. Knjiga je mrtva stvar, primi jo, kakor hočeš, trgaj in lomi jo, — pa ne bode kričala. In če hodiš napačno skozi življenje, če v njem nisi zavrgel pravega mesta, bo zarjulo vate s tisočeri glasom, bilo bo po tebi in te pobilo.

Na mizo oprt, je Foma pozorno poslušal očeta in ob silnih zvokih njegovega glasu si je predstavljal sedaj tesarja, ki teče bruno, sedaj sebe samega, s previdno iztegnjenimi rokami: po nestalnih tleh se plazi proti nečemu strašnemu in živemu in želi, da bi zagrabil to strašno nekaj ...

»Človek mora hraniti svoje moči za delo in dobro mora poznati pot k svojemu delu. Človek je kakor locman na ladiji ... V mladosti mora iti naravnost, kakor ub

veliki vodi! Povsodi mu je odprta pot ... A znati je treba, kedaj je čas, prejeti za krmilo ... Voda je padla; glej, tam je peščina, tam naplavljen les, tam kamen; vse to je treba imeti pred očmi in se izogniti o pravem času, da pride s celo ladjo v pristanišče.

»Jaz bom prišel«, je rekel deček, s prepričanjem in ponosom zroč v očeta.

»Jo? Hrabro govoriš!« se je zasmel Ignat. Tudi teta se je laskavo zasmejala.

Odkar se je bil vozil po Volgi, je postal Foma spretnejši in raje je govoril z očetom, teto in Majakinom. A na ulici ali kjerkoli na novem, je postajal zlovoljen in gledal nezaupno okrog sebe, kakor bi čutil povsodi nekaj sovražnega, kar se mu skriva in preži nanj iz zasede.

Ponoči se je nenadoma prebudil in dolgo časa poslušal tišino, ki je bila vse naokrog ter zrl in strmél v temo s širokodprtimi očmi.

In tedaj so se izpreminjale očetove povesti pred njim v obraze in podobe. Ne da bi sam zapazil, jih je prepletal s tetinimi pravljicami in si gradil kaos dogodkov, v katerih so se čudno družile kričeče barve domišljije s surovimi toni istinitosti. Vstajalo je nekaj nerazumljivega, ogromnega; deček je zapiral oči in podil vse to od sebe ter se trudil, da bi ustavil straščečo ga igro domišljije. A brezuspešno se je trudil, da bi zaspal in vedno bolj se je polnila soba s temnimi postavami.

Tedaj je tiho budil teto:

»Teta - - - teta!«

»Kaj? Bog bodi s teboj!«

»K tebi pridem«, je šepetal Foma.

»Čemu? Spi, srček moj ... spi ...«

»Bojim se ...« je izpovedal deček.

Moli za-se: »Gospod je vstal!« pa se ne boš nič več bal.

Foma leži z zaprtimi očmi in moli. Tišina noči se niža pred njim kakor brezmejno prostranstvo temne vode, ki je popolnoma nepremična; razlila se je vsepovsodi in zastala; ne vidi se niti guba na njej, niti sence premikanja površine in v nji tudi ni ničesar in brezdanje globoka je. Prav strašno je gledati odkod z vrha, iz teme na to mrtvo vodo ... A zdaj se zasliši klic nočnega stražnika in deček vidi, kako vztrepeče vodna površina, okroglegost kroglice skakljajo nad njo in jo pokrivajo z gubicami ... Vdarci zvona v zvoniku delajo, da polje vsa voda z mogočnim zanosom in še dolgo se umerjeno ziblje od tega udarca, razsvetljena od velike svetle lisce, ki se širi od središča v temno daljo, blede in gasne. In iznova je plah in smrten mir v ti temni pustinji.

»Teta«, šepče Foma s prosečim glasom.

»Kaj pa?«

»K tebi pridem ...«

»Da, le pridi, pridi, dragec moj ...«

Preselivši se v tetino posteljo, se privije k nji in prosi:

»Pripoveduj mi kaj!«

»Zdaj ponoči!« ugovarja teta zaspana.

»Prosim!«

Ona se ne pusti dolgo prositi. Zehaje, z glasom, hripavim od spanja in z zaprtimi očmi govori starka počasi:

(Dalje prih.)

Novi davki.

(Konec.)

Predloga za odstop prispevkov in navedenih davkov določa, da mora biti osebnodohodninski davek brez doklad ter da odpadejo deželne doklade na žganje in pivo.

Predloga se končno znižanje odmere realnih davkov na efektivno davčno stopnjo z uračunanjem popusta, s čemur odpade zaračunavanje popustov in plačljivih davkov ter se ima doseči izredno priprost način davčnih predpisov.

Predloga za povišanje davka na žganje je oštal v glavnem nespremenjena po predlogi leta 1909. V zvezi s predlogo pa stoji dar za velike žganjarije, last visoke bogate gospode. Določen je kontingent 987.000 hl žganja, od katerega znaša davek za hl 20 K. V obliki kontingenta dobijo ti srečniki 20 milijonov K. Pa še drug dar dobijo v obliki eksportnih premij. Bonifikacije bodo dajale za prva 4 leta za vsak izvožen hl 10 K, peto leto 9 K in potem 8 K. — Kdo bo pa občutil najbolj povišek na žganje. Pač mali mož, ki bo imel več stroškov in bo v hiši mizerija večja.

Tu omenimo še gledé davka na pivo, da male pivovarne, ki ne varijo letno nad 25000 hl pivarnega izvlečka, dobijo znaten popust.

Pristojbine za dedščine in brezplačen prenos nepremičnin se zniž. pri malih posestvih in pri bližnjih sorodnikih, pri večjih posestvih pa se zviša tako, da računa vlada, da jej bo dajal ta povišek 10 milijonov K več na leto.

Peneča vina se obdačijo po vladni predlogi z 50 v, 1 K in 2 K za liter. Vlada računa, da dobi iz tega davka več dohodka 1.650.000 K.

Davek na avtomobile tudi predloga vlada. Temeljna taksa 60 K, doklada po številu konjskih moči avtomobila 4—14 K. Davek na elektromobile, ki se jih smatra za luksuz-vozove prve vrste, se je povišal na 200 K.

Deželne finance so skoro po vseh kronovinah žalostne. Najbolj žalostne pa so menda v naši deželi. Saj smo čuli lani iz deželnega zbora obupen klic da: »deželni naklad ni mogoče več povišati. Ni mogoče iztakniti drugih virov dohodkov v kritje letnih primanjkljajev deželnega proračuna.« No, potem je že umevno, da potrebuje dežela pomoči. Da bi le bilo toliko, da kaj izdā.

Vlada hoče, kakor povedano, od vsega poviška odstopiti deželam 126 milijonov K, in sicer od osebnodohodninskega davka 21 milijonov, od davka na žganje 49 milijonov in od piva 56 milijonov K.

Pozneje je pripravljena vlada odstopiti deželam od piva 70 milijonov in od opojnih pijač 64 milijonov, ali le v slučaju, ako deželni zbori sklenejo, da se ti davki oprostijo deželni naklad.

Kar se tiče piva, znaša deželna naklada na pivo pri nas 4 K; torej bi se pivo pri nas podražilo na hl za 1 K. Pivo utegne postati torej jako drago. Vino kaže tudi draginjo. Piva in vina torej najbrže ne bomo tako kmalu več pili po primerni ceni, ampak po izredno visoki.

Posebne omenbe je vredna omenjena namera: znižati realni davek. Da bi le tudi prišlo do tega!

Gledé davščine na pivo smo dobili ta-le dopis:

»Kakor smo čitali v Vašem cenj. listu, namerava vlada poddržaviti deželni davek na pivo, in sicer bi znašal ta davek po 5 K od hl. S poddržavljenjem deželnega davka na pivo bi imele naše občine in producenti vin naravnost škodo. Sedanjí način pobiranja deželne davščine piva v deželni upravi nudi občinam priliko, da tudi one pobere svoje naklade potom razkazov piva, koje jim pošilja deželni urad mesečno; če pa prevzame država v svojo režijo ta davek, bodo občutili vsi oni, kakor zgoraj povedano, naravnost veliko škodo. Og. župani in drugo ljudstvo želi, da gg. državni poslanci ukrenejo potrebno, da se deželni davek ne poddržavi, temveč istega prepusti deželam, katere pripomorejo tudi občinam do saniranja občinskih financ.«

Dr. Josip Vošnjak.

(Dalje.)

Veliko senzacijo je vzbudil v tistem času povsodi govor štajerskega deželnega poslanca Nemca Mihaela Hermana. Herman je bil adjunkt v Ptuj ter deželni in pozneje državni poslanec, dober, govornik Slovencev. Z dr. Vošnjakom sta v zborih skupno delovala.

Hermanov govor.

V seji 16. marca 1863. štajerskega deželnega zbora je govoril Herman ta-le imeniten govor: (govor je v Levstikovem prevodu:)

»Ako so uže po nemških deželah ljudske učilnice še na tako nizkej stopinji, da se je sramovati, potem si lahko mislimo, kakošne morajo biti med Slovenci, kterim se zapira celo ta mala stvarca uka, kolikor se jim ga ponuja. Po tacem izpačenem aku gre slovenski mladčič na nemške više učilnice v domačo in druge dežele, ker nima svojih viših učilnic.

Vedno se mora bojevati s pomanjkljivim naukom prvih let, in da si je priden, pa da si ima dobro glavo, vendar le srednje dovršuje učilnice, in slabo mu je živeti, ker si ne more sam nič prislužiti po strani. Ker je svoj materni jezik popolnoma zanemaril, skoraj pozabil, mora zdaj v poznih letih učiti se ga, ko ga postavijo za duhovna ali uradnika, in tako boriti se z njim, kakor se je poprej z nemščino. Ker se pa to marsikomu zdi neprijetno, zato začne sovražiti svoj narod, čegar jezika, slovstva in zgodovine se na vsem dolgem poti svojega izobraževanja nikoli ni učil.

Tako se jemlje in se je Slovincu jemala narodnost. Narod mora sam plačevati stroške svojega tujčevanja, in gledati, kako vračuje s topoglavostjo in samopridnostjo njegov trud Slovenec, kteremu ni mar za osodo in trpénje svojega rodu.

Ker se je nemščini dajala taka prednost, zato so se duri in vrata odpirala Nemcem, ako so iskali službe. Od nekdaj so bili po deželi trdi Nemci za uradnike, ki so pomagali kaziti jezik, kteri se jim ni zdel učenja vreden; trdi Nemci so bili za sodnike trdim Slovincem, in še zdaj so nekteri uradovi, ki imajo več ali manj tacih nemških uradnikov, da se s tolnačem pogovarjajo s slovenskimi kmeti. Nemški zdravniki, kterim gospodski daje službo ali podporo, rogovilijo s Slovinci, kakor gluhočmi (mutasti) ljudje; nemški učitelji podučujejo slovenske otroke; nemški žandarji hodijo po deželi, koder jih nihče ne umeje, pa tudi oni nikogar. Gospodski razpošilja svoja oznanila, po kterih se narod mora obračati, samo v nemškem jezici, in ako je gledališče ljudstvu učilnica, mora Slovenec tudi tega uka pogrešati.

Nemški trgovci in obrtniki, ker so jim okolnosti ugodne, jemljejo najboljše prostore v deželi; v narodnih zadevah pa vleko z narodnimi nasprotniki, ker vsi ti tujci menijo, da so izobraževalci, da so gospodje; nimajo pravega srca do naroda, čegar jezik zaničujejo, ker ga ne znajo, in tudi menijo, da ni učenja vreden.

Slovinci so potrpežljivi, in trpé vse, in pravi se jim za to vrli Slovinci, katere le včasí vročeglavci zapeljavajo. Slovinci torej mislijo sami za-se, da so le za nizkost porojeni. Vidimo, da so pri Slovincih narodni jezik izpodili iz učilnice, pisalnice in izobražene družbe, in zavrnilí ga pod slamnato streho siromaškega kmeta; ponižali ga, da je hlapčevski in dekliški jezik; naredili so, da je Slovenec pod svojo domačo streho tujec; proti naravi so mu zatrli, skalili in izbrisali njegovo narodnost, katere več ne more povrniti nobena stvar; vidimo, da se narod zdaj več ne čuti, več sam sebe ne spoštuje, sam sebi več ne upa, — da torej več nima dušne veljave; vidimo, da narod zapušča in tajé njegovi najboljši sinovi; da je oubožal Slovenec, katerega le prirojena razumnost varuje, da še niže ne pade: odkrito je torej, da Slovenec malo in dosti nima Nemcem vedeti hvale za nemčenje.

To je tista srečna blagost; to je narodni mir, kterega Slovincem vsak dan priporočajo ljudje, ki imajo mir in spravo v ustih, trdobo in nemilost pa v srcu; (glasovi: to je prehudo!) ljudje, ki so vse potegnili k sebi, in ki neté, da bi jih kaj motilo zdaj, ko uživajo.

Ali tudi je očitno, da ta narod še živi; da je nemčenje še le nekoliko krajev zmoglo; da je tedaj v maternem jezici neka moč, ki se zastoj zatira — boljše bi bilo, naj bi se ta moč v nendar ne puščala —; očitno je dalje, da je treba hitre pomoči, ker narod mora napredovati samo s svojim in po svojem jeziku; tuj govor mu ga nikdar ne nadomesti.

(Dalje prihodnjč.)

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Nabiralnik »pri črnem orlu« v Gorici dal K 5.60.

DOPISI. Iz goriške okolice.

Iz goriške okolice. — Kulturni in gospodarski razvoj vsakega naroda je določen v pravilnem gospodarstvu. Noben narod ne greši toliko na lastnem razvoju in življenjski moči kakor naš slovenski. Naj premišljujemo in računamo kakor hočemo, pridemo vedno do zaključka, da je edino denar ona vladajoča moč, katera more en narod povzdigniti ali uničiti. Kamorkoli se ozremo, vidimo, da je vse spremenljivo, denar pa je zamenljiv, to je, kar se dobi premičnin za denar, se povzijejo in obrabijo, denar pa ostane vedno v polni veljavi.

V tem tiči ono zlo, katero naš narod na kulturnem in gospodarskem razvoju zadržuje in vabi revščino vidno z največjo hitrostjo v deželo. K ti splošni bedi, katera vse slovenske dežele kljub pridnosti in varčnosti ljudstva, že v neiznosni meri obdaja, smo pripomogli večidel vsi. Skromno se glasi rek »Narod sebi«, a velikega pomena bi lahko postal, ako bi se ga ob vsaki priliki upoštevalo in enkrat započelo delo, ki bi nas privedlo do samostojnosti in boljše bodočnosti. Po celem svetu se občuti splošna draginja ali podrobna beda vendar še nikjer tako kakor ravno v naši prelepi in drugače rodovitni deželi. Vzrok je tega lahkomiselnost, domači prepiri in nezaupanje v samega sebe. Vsak agent izvabi pod pretvezo, da je domačin, od nas denar in ga ponese v nam sovražne roke, da nas potem s tem narodno in gospodarsko ubija in na verigi suženjstva obdrži. S tem, da damo zaslužek agentu »domačinu«, zatrimo vse druge in naš gospodarski razvoj; agentstvo je postalo v zadnjih časih preštevilno in tudi razvoju domači trgovini nevarno, taki agenti ovirajo združitev denarnih in zasebnih moči, s katerimi bi lahko že pričeli si ustanavljati lastno industrijo in dvigati domačo trgovino, ker mislijo, da pridejo ob zaslužek, ako ravno s tem tudi sami sebi škodujejo. Organizirana in disciplinirana masa stre lahko tudi veliko denarno moč in si v prav kratkem času lahko denarno opomore in ustanovi lastne industrije. Tako so začeli si ustanavljati industrijo drugi narodi in s tem dosegli potrebno denarno moč ter blagostanje domovine. Nismo zaostali le vsled indolence, marveč tudi radi pomanjkanja zadostne izobrazbe, katere smo si pa že toliko pridobili, da brez strahu lahko zakasnjeno delo začnemo. Vakemu agentu, ki vabi iz našega ljudstva denar in ga donaša našemu sovražniku, pokažite vrata in ga potrebno podučite. Teh agentov je prav izdatno število, tudi različnih zavarovalnic in največ onih na življenje. Življensko zavarovanje je za današnjo dobo časa res velikega pomena in je vsakemu priporočljivo, ker s tem se uči štediti in se ubrani pred neznosno bedo ob nastopnih katastrofah, ali treba se je pred vsem prepričati, kdo in pri kakšni družbi se vas zavaruje, ker ravno v življenskem zavarovanju ležijo leta in leta milionski kapitali, s katerimi se nam sovražni trg jači in naš lastni tlači.

Ako pomislimo, kako ogromne svote slovenskega denarja hranijo nemške in laške židovske zavarovalnice, in bi vedeli, kakšni zavodi in industrije se s tem denarjem izgajajo, bi nastopili vse drugače nasproti nadležnim agentom takih tujih zavodov. Tega nismo mogli storiti, dokler nismo imeli domačih zavodov, pa jih danes imamo in so nam v vsakem oziru sigurni, kulantni in konkurence zmogni. Bodo odločni in dosledni v vsakem oziru,

potem nam bode tudi boljša bodočnost zagotovljena, drugače pa nikoli.

Iz Podgore. — Danes ob 6. uri zjutraj je po dolgi in mučni bolezni izdihnil svojo dušo Jožef Ščurk, vrtnar v tukajšnji papirnici. Pokojnik je bil 41 let star; zapušča ženo in 4 otroke. — Naj počiva v miru!

Domače vesti.

Pritožba proti ljubljanskim obč. volitvam zavrnjena. — 22. t. m. se je vršila pred upravno sodnijo razprava v zadevi pritožbe dr. Pegana proti veljavnosti ljubljanskih občinskih volitev. Upravna sodnija je po kratkem posvetovanju pod predsedstvom predsednika upravne sodnije markija Baquehema razsodila, da je pritožba dr. Pegana proti odločitvi deželne vlade v zadevi ljubljanskih občinskih volitev zavrniti kot neutemeljeno.

Pritožba navaja dva vzroka, vsled katerih naj bi bile volitve neveljavne: 1. da kakovost kuvertov (glasovnice se oddajajo v kuvertih) za prvi volilni razred ni odgovarjala tozadevnim predpisom, češ, ker so bili prozorni, in 2. da so agitatorji narodne napredne stranke protizakonito vplivali na volice, da so demonstracije proti Uršulinkam omejevale volilno svobodo. Deželna vlada je te ugovore zavrnila kot neutemeljene. Glede omenjenih demonstracij je službujoči vladni nadkomisar Mathias izpovedal, da je bilo pač slišati nekaj fej-klicev, da pa ni nihče dejansko oviral Uršulink pri izvrševanju volilne pravice. Isto je potrdil tudi policijski oficijal Fink. Zastopnik pritožbe, dr. Valjavec, se je pred vsem držal prve točke, zastopnik vlade pa se je pridružil izvajanjem deželne vlade. Upravna sodnija je zavrnila pritožbo kot neutemeljeno in med razlogi izrekla, da zakon zahteva tajnost samo pri volilnem aktu samem, to je neposredno pri oddaji glasovnic; Zakon ne sili nikogar, da bi moral čuvati volilno tajnost, temveč daje samo možnost za to. Sodnija je smatrala za dokazano, da glede druge točke pristaši narodno-napredne stranke niso z grožnjami ogrožali volilcev od volišč.

Z ozirom na to razsodbo upravne sodnije so občinske volitve v Ljubljani veljavne in se mora v najkrajšem času sklicati seja občinskega zastopa v svrhu izvolitve župana. Tako končno izgine z mestnega magistrata c. kr. vladni komisar.

Veselični odsek Goriškega Sokola naznanja vsem bratom veseličnega odseka, da se bo vršila seja danes ob 8^{1/2} uri v garderobi telovadnice. Dnevni red: Miklavževa prireditev. Prosi se vse brate, da se radi važnosti vdeleže. Na zdar!

V nedeljo v Podgori! Tamkajšnji Sokol priredi namreč v nedeljo lepo veselico z izbranim vzporedom. Nudi se nam ta dan prilika, da lahko preživimo par veselih uric in k temu vršimo svojo narodno dolžnost, da materijalno in moralno podpremó tamkajšnjega Sokola, kateri je jez italijanskim težnjam, naša narodna straža ob meji. Vsa narodno-napredna mladina je v njegovem okrilju. Vlijmo torej tej mladini novih moči, navdušimo jo za nadaljnjo narodno delo, pokažimo ji, da ni sama, pokažimo ji, da vemo čemiti nje delo! Zato pa: »V nedeljo v Podgori!« Na zdar!

Gospod dr. Karol Pečnik, znan slovenski zdravnik v Egiptu, ki je pred leti napisal mnogo lepih člankov, tičočih se važnosti naših dežel za produkcijo in izvoz raznega blaga, se je nastanil v Trstu. Dr. Pečnik je specialist za kožne bolezni in bolezni na vodi. Nastanil se je v novi palači Greinitz na Korsu. Ordinuje v 6 jezikih, vstevši francoski, angleški in arabski. Dr. Pečnik je koroški rojak, doma iz Podrožčice. Pozdravljamo ga v domovini, želeč mu mnogo uspeha na tržaških tleh.

Sraka s pavovin perjem. — S Krasa: »V listu »Gorica« od 18. novembra t. l. je na tretji strani članek »Občinske poti na Krasu«, iz katerega bere meuk čitatelj, kakor da bi bil poslanec Stepančič imel zasluge na tem, da dobi Kras 40.000 kron podpore za občinske poti. Čudim se, da se gospod Stepančič — kakor sodnik — ne oglasi in reče: — »Gospoda, to ni moje delo in tudi ne moja zasluga. Jaz sem bil le poklican na namestništvo, da poslušam, kaj so drugi naredili in predlagali.«

Gospod Stepančič ne se lišpati s tajni perjem! Ako stvari ne pojasni kateri kraški župan ob prvi priliki, pojasni jo

oni, kateremu je natančno znana. Opo-
ba uredništva: Zasluzen komentar, k temu
že pride!

Gospod Anton Klodič vit. Sabladski
je praznoval v ponedeljek svojo 75-let-
nico. Obhajal jo je zdrav, svež in čil. Go-
spod dvorni svetnik in vpokojeni deželni
šolski nadzornik je kakor znano doma od
Klodičev v beneški Sloveplji. Znan je kot
solnik in pisatelj; znana so njegova dela,
posebno »Materin blagoslov«, »Novi svet«
in spis o narečju beneških Slovencev. Še
mnogo let!

Umrl je v Novem mestu nagle smrti,
začet od kapi, dr. Ed. Volčič, deželnosodni
svetnik in znan juristični pisatelj. Za slo-
vensko pravno literaturo si je pridobil
mnogo zaslug. Rodil se je leta 1858. v
Senožečah na Notranjskem. Čast njego-
vemu spominu!

Umrl je v Trstu star 58 let dvorni
svetnik in predsednik trgovske sodnije g.
Ivan Marcolini.

Tenorist g. Rijavec, naš goriški ro-
jak, je nastopil v nedeljo na Dunaju pri
velikem koncertu društva »Zvezda« v
dvorani »Wiener kaufmännischer Ver-
ein«, ki se je vršil pod vodstvom c. kr.
dvornega glasbenika g. P. Jeraja. Prvi-
krat se je ta dan predstavil dunajskim
Slovencom konservatorist Rijavec. Kakor
posnemamo iz nekega pisma z Dunaja, se
je nastop povsem posrečil in se je občin-
stvo divilo njega krasnemu lirskemu te-
norju. Na konservatoriju je dosegel lepe
uspehe in kakor kaže ta nastop, mu odpira
njegov glas lepo bodočnost. Le vstrajno-
sti treba.

Vprašanje: Razkrite so bile sleparije
pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno
zbornico ali krivcev se ni moglo najti,
dasi smo v Gorici lahko s prstom na nje
pokazali! Razkrite so letos sleparije pri
ljudskem štetju. Zagotovljena je bila sod-
na preiskava. Sleparije so razkrite, kdo jih
je zakrivil, na te se lahko s prstom pokaže
— pa: ali zopet ne bo mogoče najti kriv-
cev? Seveda, če se jih bo sploh iskalo!

Okrajni šolski svet gradiščanski je
potrdil v svoji zadnji seji proračun za
1912. Proračun izkazuje troškov K
238.404, dohodkov K 68.678; primanjkljaja
torej K 169.726. Primanjkljaj se pokrije z
nakladi 86% na direktne davke. Dolej
je bilo šolskih naklad največ 62%. — Pra-
vijo, da so narasle naklade manj radi
zboljšanja dohodkov učiteljem, več pa
radi razdelitve glavarstva na dva dela.

Za porotno zasedanje, ki prične v Go-
rici v ponedeljek 27. t. m., je določenih 8
razprav; tiskovne pravde so 4.

**Še vedno nadlegovanje za prispeva-
nje Marijini lurski cerkvi v Rajhenburgu.**
— Sedaj dobivajo v Goriški okolici pisma
z beračenjem za lursko cerkev v Rajhen-
burgu. Kakor da bi prebivali v Goriški
okolici sami bogatini, da bi mogli dajati
miloščine na levo in desno. Suša je vžela
vse pridelke, kmet trpi in se boji dolge
zime; tu pa pride, nanj pritisk, da naj da
denar za neko cerkev na Štajerskem. Do-
mačih potreb je v izobilici. Kdor ima kaj
odveč, naj da domačim revežem, ki so po-
trebni, ne pa metati denar proč za neko
nepotrebno cerkev v štajerski teželi. Če
jo že hočejo imeti, naj jo sežide s z denar-
jem falmoštrov in škofov, ti so polni de-
narja — ne pa z denarjem, izsiljenim iz si-
romašnega ljudstva!

Slovenskih otrok v Gorici po šolah
je okoli 3650; med temi otrok od 6.—14.
leta, to je šoloobveznih okoli 2000. Na
gimnaziji je slovenskih dijakov s priprav-
ljahico 570, na realki 174. — V slovenske
otroške vrtce hodi 242 otrok. »Š. Dom«
ima učencev in učenk 1091. Na vadicah,
ženski je 191 Slovenk, na deški 218 slov.
učencev. — Pa še pravijo, da ni Sloven-
cev v Gorici!

V Gorici je umrl neki Feliks Grien-
staidl iz Badna pri Dunaju. V Gorici je ži-
vel več let. Trup so prenesli v Baden,
v njegovo rojstno občino, kateri je zapu-
stil 170.000 K.

Okrajna bolniška blagajna v Gorici
naznanja, da začneši s ponedeljkom, 27. t.
m. so njene uradne ure določene za vse
sekcije enako od 9.—12. dop. in od 3.—6.
pop.

Iz St. Ferjana: Imela se je vršiti raz-
prava radi žaljenja. Častj pred okrajno
sodnijo v Gorici. Pa so se tožitelj in tože-
nac poravnala ... Tetica se jezi in krega
z vsemi sosedi, ker je šla brajdica. Pa
morda pojde še hišica, potem bodo imeli

sosedje mir. — Volitve so tu. Može,
na noge, proč s klerikalci!

Renški zidarji se vračajo domov. Zi-
ma je pred durmi. Iz renške občine jih je
skoro 300.

Spomin Ferrerjev so čestili nekateri
delavci v Trzinu dne 13. oktobra t. l. Ho-
teli so prisiliti k praznovanju tudi nekaj
delavcev iz klavnice pa so metali na nje
kamenje in žugali so jim. Radi tega so
bili klicani pred okrožno sodnijo v Gori-
co trije mladeniči 17—18 let: H. Miniussi,
Feod. Fabris in S. Maturo. Obsojeni so:
Miniussi na 1 mesec, druda dva pa vsak
na 14 dni težke ječe.

»Katoliško izobraževalno delo.« —
Poročajo nam, da so napadli v Bukovici
zidarja Franca Gatiška nekateri klerikalni
zapeljanci ter ga obdelavali z nožem po
glavi. Prizadali so mu precejšnjo rano;
moral je takoj po zdravniško pomoč.
Stvar pride pred sodnijo.

Aretirali so danes v Gorici nekega 26
letnega C. Č. — ker je baje kot agent pone-
veril 3256 K. pri neki banki v Trstu.

Dražba lova. — Dne 29. novembra
1911 ob 9. uri predpoldne se odda pri tu-
kajšnjem glavarstvu lov davčne občine
Peč. Vzklicna cena 50 kron. Pogoji se lah-
ko poizvedo pri tem uradu.

Smodnik je pozabil na vlaku v Sv.
Luciji podjetnik J. Dorčič. Smodnik je pe-
ljal vlak potem do Trsta, ne da bi bil kdo
varoval ta smodnik. Nevarnost, da se pri-
peti kaka nesreča, je bila torej velika.
Dorčič je bil v Gorici radi tega obsojen
na 14 dni strogega zapore.

Ozdravel je in odšel iz tukajšnje bol-
nišnice delavec H. Gri iz Fare, ki je bil
ponesrečen začetkom septembra pri znani
nesreči za poslopjem tak. ženskega učitel-
jišča.

Svedrovc na postaji v Zdravščini.
— Na postaji južne železnice v Zdravščini
so danes ponoči neznan svedrovec odprl
blagajno ter pobrali iz nje, kar je vsebo-
vala, to je okoli 190 K. Zgodilo se je to v
noči od polnoči do 4. jutraj.

Razžaljenja veličanstva je bil obtožen
neki 29 letni Josip Liznik iz Ločnika. Bil
je popolnoma pijan kakor pravijo priče, ko
je izustil žaljenje. Te obtožbe je bil sicer
sproščen, ali po § 523. kaznovan na 3 te-
dne strogega zapore, z jednim postom in
frdim ležiščem.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Cene sladkorja padajo. — Na slad-
korni trgi v Hamburgu in Magdeburgu
so padle cene sladkorja za 30—40 fenigov
za staro in za 10 fenigov za novo blago.
Tudi na praškem trgu so padle cene slad-
korja.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V seji v torek
so se predstavili nov. ministri. Seja je
končala z izvolitvijo generalnih govorni-
kov glede draginskih predlogov.

Včeraj se je končala draginska raz-
prava. Govorila sta generalna govornika
Hladnik in Winter.

Kot generalni protigovornik je govo-
ril slov. posl. Hladnik, ki je izpodbijal
predloge poslancev dr. Rennerja in Jer-
zabeka, češ, ker bi bilo s sprejetjem teh
predlogov močno oškodovano kmetijstvo.

Generalni progovornik posl. Winter
(soc. dem.) je govoril o bednih razmerah
v katerih živi delavstvo in to posebno v
sudeških deželah. Povdarjal je, da je do-
volitev uvoza inozemskega mesa mini-
mum, kar se mora zahtevati, da prebiva-
stvo ne onemore lakote.

Glasovanje o draginskih predlogih.

Predlog posl. dr. Rennerja, ki poudar-
ja, da tedaj, ko gre za uvoz prekomor-
skega mesa iz zdravstveno nesumljivih
dežela ni potrebno dovoljenje ogrske vla-
de v smislu § 12 izvršilne naredbe avstro-
ogrske nagodbe, nadalje, da je dokazano,
da argentinsko meso zdravstveno ni sum-
ljivo, da torej ni treba nikakih pogajanj z
ogrsko vlado, je bil sprejet z veliko
večino.

Za predlog so glasovali tudi vsi na-
predni poslanci in tudi poslanca dr. Ry-
bař in dr. Gregorin.

Nadaljni predlog posl. dr. Rennerja,
ki zahteva, da naj vlada brez obzira na
obstoječe pogodbe in brez nadaljnjih po-
gajanj z Ogrsko dovoli neomejen uvoz
prekomorskega mesa, je bil v poimenskem

glasovanju odklonjen z 268 proti 189 gla-
sovi.

Za ta predlog je glasoval posl. dr. Ry-
bař, poslanec dr. Gregorin pa se je na iz-
rečno izražene želje svojega volilnega
okraja absentiral od glasovanja.

Minoritetni predlog posl. Waberja,
da naj se z ozirom na dejstvo, da avstrijsko-
ogrska nagodba ne določa nikakih
meja za uvoz prekomorskega mesa, in z
ozirom na to, da argentinsko meso v
zdravstvenem oziru nikakor ni škodljivo,
pozove vlado, da uravnava svoje posto-
panje v posameznih slučajih, v katerih
gre za pošiljanje zmrazjenega prekomor-
skega mesa po zgoraj označenih načelih,
je bil odklonjen v poimenskem glasovanju
z 236 glasovi proti 214.

Za predlog sta glasovala tudi poslan-
ca dr. Rybař in dr. Gregorin.

Odklonjena sta bila nadalje v poimen-
skem glasovanju tudi predloga posl. dr.
Rennerja in Jerzabeka, da naj vlada takoj
dovoli uvoz zmrazjenega argentinskega
mesa z 230 proti 214 glasovi.

Sprejet je bil predlog posl. Steinhau-
sa, v katerem se pozivlja vlada, da dovoli
uvoz prekomorskega mesa za dobo in vi-
šino potrebe, z 259 proti 183 glasovom.

Za predlog sta glasovala tudi poslan-
ca dr. Rybař in dr. Gregorin.

Predlog posl. Mareka za neomejen
uvoz živine in mesa iz Rusije je bil vsled
sanitarnih pomislekov odklonjen z veliko
večino.

Sprejeti pa so bili nadalje predlog
posl. Jerzabeka, v katerem se zahteva
zvišanje balkanskega mesnega kontigen-
ta, potem predlog posl. Steinhau-
sa, v katerem se zahteva dovoljenje za omejen
uvoz mesa iz balkanskih dežela in predlog
posl. dr. Rennerja, s katerim se pozivlja
vlada, da naj sklene Avstrija s Srbijo tr-
govinsko pogodbo, ki bo dovoljevala Sribi
neomejen uvoz mesa proti primernim
koncesijam za avstrijsko industrijo in tr-
govino Pasus. Tem predlogu, da naj ta
pogodba velja tudi za neomejen uvoz žive
živine, je bil odklonjen z 280 glasovi proti
187 glasov.

Sprejeti so bili predlogi, ki zahtevajo
zboljšanje aprovizacijskih razmer zlasti
za posamezna mesta, pospeševanje doma-
če živinorej in pomožne akcije za kmete.
Sprejeta je bila tudi resolucija posl.
Vrstovška z raznimi dodatki, ki zahtevajo
ustanovitev mestnih in državnih mesnic
za ubožnejše sloje, in resolucija, da naj se
obrotni zakon interpretira tako, da bo omo-
gočeno kmetom, da svojo živino koljejo in
prodajajo meso doma in končno da se
ustanovi stalni aprovizacijski urad.

Nato je sledilo glasovanje o predlogih
glede draginje sladkorja.
Predlog poslancev dr. Adlerja in dr.
Rennerja, ki zahteva, da naj se dovoli
prost uvoz saharina in da naj stopi vlada
v pogajanja z ogrsko vlado, da se odpravi
prepoved uvoza saharina, je bil sprejet v
poimenskem glasovanju z 250 proti 151 gla-
sovom.

Sprejet je bil tudi predlog posl.
Glöcknerja, s katerim se pozivlja vlada,
da naj pritiska na sladkorni kartel, da zni-
ža cene sladkorja.

Seja danes.

Poslanska zbornica nastopi počitnice
najbrže tik pred Božičem. Januvarija
1912. bodo sklicani najbrže deželni zbori;
poslanska zbornica se sestane zopet okoli
srede februarja ali šele meseca marca.

V proračunskem odseku je minister-
ski predsednik prav majno zahteval šest-
mesečni provizorij in zahtevane kredite.
Po novem letu skliče vlada deželne zbo-
re in parlament bo morda začel zborovati
zopet šele v marcu. Poslanci pa še ne ve-
do, ali naj se odločijo za trimesečni ali
šestmesečni provizorij. Stürgkh je v od-
seku zavračal tudi razširjene vesti, da je
on velik prijatelj § 14, ter da hoče z njim
vladati. Stürgkh je obljubljal Dalmatin-
cem železniške zveze povedal gledé re-
ciprocitete zagrebškega vseučilišča, da se
bodo vršila pogajanja s hrvaško vlado.
Provizorij v proračunskem odseku bo
mogoče absolvirati najbrže še ta teden.

Draginski odsek je končal razpravo
o kartelih. Sprejet je bil predlog posl.
Rennerja, da se odpravijo vse premije
žgalnicam špirita, direktne in indirektne;
izvzete so kmetske žgalnice. Sprejeti so
bili tudi predlogi, ki zahtevajo odredbe
proti oderuštvi pri cenah in proti kar-
telom.

**Splošna volilna pravica za češki de-
želni zbor — odklonjena.** — V seji redak-
cijskega komiteja nacionalne politične ko-
misije je bil odklonjen predlog Čehov za
uvvedbo splošne deželnozbornske volilne
pravice. Proti so glasovali Nemci in vele-
posestniki. Sprejeli pa so predlog vlade za
ustanovitev nove, četrte kurije.

V Mehiki je zopet začelo revolucijo-
narno gibanje. Vlada, odpošlje v Teksas
vojaštvo proti ustašem; odredila je tudi
mobilizacijo 25000 mož.

Revolucija na Kitajskem. — Iz Pe-
kinga brzojavljajo: Misijonarji poročajo,
da so umorili v Sinanfu šolsko voditeljico
gospo Beckmannovo in petero otrok, po-
štno služkinjo v kitajski službi in več do-
mačih deklet.

Glavno mesto šanzijske pokrajine
Tajnenfu je v razvalinah, misionarsko po-
slopje pa je v dobrem stanju.

Iz Pekinga poročajo dalje: V Sinanfu
so pomorili poleg nemškega poštarja Hen-
neja in njega rodbine in drugih Evropej-
cev tudi 7000 Mandžurov (?) Misijonarji so
razdejani.

Prva mandžurska brigada je odrinila
te dni proti jugu kljub odločitvi parla-
menta, ki je proti nadaljevanju sovražno-
sti. Narodna skupščina je dovolila konfe-
renco pokrajinskih zastopstev, ki bo odlo-
čila o vprašanju, ali naj bo Kitajska mo-
narija ali republika. Uporniki šanzijske
pokrajine so za to, da je Juanšikaj, pred-
sednik nove republike.

Predsednik republike San Domingo
— umorjen. — Poročajo, da je bil pred-
sednik republike San Domingo 21. t. m.
umorjen od zarotnikov.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Tripolis.
Od italijanske strani se poroča, da
Turki streljajo na vztočni fronti ter da je
ladija Carlo Alberto streljala zopet na ta-
borišče Turkov. Taje so Turki zapustili
svoje šotore ter se pomaknili proti jugu in
sicer za kakih 6 km. — Oaza za Tripoli-
som, o kateri je večkrat govora, je lepo
kultivirana, dolgo je 17 km. V tej oazi de-
lajo Arabci Italijanom toliko preglavico.
— Aeroplani se dvigajo iz Tripolisa v
zrak in kakor poročajo z italijanske strani,
mečejo iz aeroplanov bombe »z uspehom«
na Turke in Arabce. — Posebnih bojev
okoli Tripolisa v zadnjih dneh ni bilo.

Protest.
Iz Londona poročajo, da sta Anglija
in Severna Amerika protestirali proti raz-
širjenju italijanske akcije na Rdeče morje.
To se je zgodilo po bombardiranju luke
Akaba od italijanske strani.

Abesinija proti Italiji?
Iz Londona poročajo, da se je zbrala
na meji italijanskih kolonij pri Masari če-
ta 40.000 mož Abesincev. Baje se izvrši
v kratkem mobilizacija vse abesinske ar-
made.

Zadnje vesti.
Italijani poročajo o več spopadih pri
Tripolisu, pri Bengasiju in Derni. Poro-
čajo, da so bili povsodi Turki odbiti ter da
Italijani prodirajo za Tripolisom, za Ben-
gasijem in za Derno. Polovica oaze za Tri-
polisom je v rokah Italijanov. — Vojna
sodnija je obsodila dva Arabca na 20 let
ječe vsakega, ker sta hujskala z besedo in
pisanimi pozivi Arabce v boj proti Italija-
nom. — Če so italijanska poročila resnič-
na, se je njihov položaj znatno poboljšal!
— Iz Tripolisa poročajo včeraj o veliki
bitki!

Razne vesti.

Poštno ravnateljstvo v Celovcu. —
Vlada namerava ustanoviti v Celovcu po-
štno ravnateljstvo. Za novo poštno rav-
nateljstvo bi bila primerna Ljubljana; pa
saj vemo, kako je vlada naklonjena slo-
venski Ljubljani!

Velika nesreča. — Iz Nordhausena
poročajo, da je v rudniku Klein Bodingen
nastala eksplozija, ki je zahtevala več ži-
tev. 11 delavcev je mrtvih, 1 težko po-
škodovan.

Požar. — Iz Carigrada poročajo, da
je v gorelo mesto Sinav v Mali Aziji.
Zgorelo je 1000 hiš.

(Dalle na četrti strani.)

Cene zmerne. —